

от осъществената сделка, какъвто е случаят с вмъкнатата в „Поручик Бенц“ история за старата, набръчкана гъркиня и бивша красавица - сега търговка.

Не случайно госпожица Петрашева се ужасява от подобен житейски заник. Краят на физическото очарование се възприема от жени, свикнали да господствуват чрез чара си върху силния пол, като обезмисляне на живота им. И сигурно затова романистите по принцип, а и самият Димов, даряват ранна смърт на любимите си фатални героини, спестявайки им жребия на обикновеността и борбата за материалното оцеляване. Но почти никога те не се спасяват от нравственото крушение. То ги разяжда дори в моментите на най-голямото им тържество като пленителни красавици, на които светът е в краката. Но само по себе си подобно тържество не ги прави щастливи и не им подарява пълнотата на живота. Те са достатъчно умни и чувствителни, за да осъзнаят трагичността на битието си. И затова е особено тъжен остатъкът от живота им, ако не са умрели млади и прекрасни. В зряла възраст те не могат да бъдат друго освен морални развалини, оцелели физически, заобколени от пари, власт на другите и чувства, които не ценят достатъчно, неудовлетворяващи ги заради обикновеността им.

Предпочитаните персонажи на Д. Димов се нуждаят от *голяма и нестардартна цел*, за да осмислят житейските си пориви. По-малко важна е каква ще бъде конкретно тя и моралният ѝ знак. Отлична илюстрация тук е случаят с Борис Морев и фанатичната му преданост към „Никотиана“, която е всъщност неговият начин да бъде законодател на живота, да се издигне над анонимността на малкия човек и чрез мощта и властта си над другите като негови подчинени да придобие *статус на господар и победител* в житейската битка.

Необикновени са героите, мъже и жени, които писателят рисува не само със стръв, която е същевременно и обич, и пристрастие, но и с ожесточено любопитство на *душевен лекар и изповедник*, желаещ да проникне до най-тъмните и потайни кътчета в светая светих на тяхната душа и съвест. Димов показва, че са *чудаци*, но и необходим колорит в палитрата на текста и интертекстуалността на модерната литература. *Голямото изкуство просто не може без присъствието им.*

От българските писатели само още **трима души** дръзнаха да предизвикат с избора на героите познатите схеми, идеологемии и наложилото се противопоставяне на добрите и лошите, обезателно с класово-партиен подтекст: **Андрей Гуляшки** с толкова